

ชื่อเรื่องวิจัย : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์โดยประยุกต์ใช้ออนูภาคเพื่อส่งเสริมโนทัศน์เรื่อง
อนูภาคในนิทานพื้นบ้านความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาความสามารถ
ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชา หอมพุ่ม

สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่พิมพ์เผยแพร่: พ.ศ. 2563

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์, อนูภาค, นิทานพื้นบ้าน, การเขียนเชิงสร้างสรรค์,
ความสามารถในศตวรรษที่ 21

บทคัดย่อ

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์โดยประยุกต์ใช้ออนูภาคเพื่อส่งเสริมโนทัศน์เรื่องอนูภาคในนิทาน
พื้นบ้าน ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์
เพื่อ 1) วิเคราะห์นิทานต่างวัฒนธรรมด้วยอนูภาค 2) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์โดยประยุกต์ใช้ออนูภาค
เพื่อส่งเสริมโนทัศน์เรื่องอนูภาคในนิทานพื้นบ้าน ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาความสามารถ
ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 3) ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ๓ กับกลุ่มทดลองและกลุ่มขยายผลใน
ประเด็น โนทัศน์เรื่องอนูภาคในนิทานพื้นบ้าน ความสามารถด้านการเขียนนิทานเชิงสร้างสรรค์ ความสามารถของ
ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน และความเข้าใจความแตกต่างทาง
วัฒนธรรม ความเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ๓ และ 4) ศึกษาผลการนำนิทานสร้างสรรค์ไป
ใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ปีการศึกษา 2562 กลุ่มขยายผลได้แก่ นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี ปีการศึกษา 2562 กลุ่มตัวอย่างด้านการนำนิทานไปใช้ ได้แก่ ครูและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร และครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัด
เพชรบุรี เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถด้านโนทัศน์เรื่องอนูภาคในนิทานพื้นบ้าน แบบวัด
ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบวัดความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ แบบวัดความสามารถด้าน
ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกันแบบสามเส้า ประเด็นคำถามในการ
สะท้อนความคิดเห็น และแบบสอบถามความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่
แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์เนื้อหา ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์นิทานต่างวัฒนธรรมด้วยอนูภาค โดยการเก็บข้อมูลนิทานต่างวัฒนธรรมนั้นได้นิทานจาก
รัฐเคราล่า ประเทศอินเดีย จำนวน 16 เรื่อง ซึ่งพบอนูภาคทั้งหมด 17 หมวด เป็น 3 กลุ่ม คือ 1) อนูภาคกลุ่มเทพเจ้า
สิ่งเหนือธรรมชาติและความมหัศจรรย์ต่าง ๆ 2) อนูภาคกลุ่มสถานะ นิสัยและพฤติกรรมของมนุษย์ และสัตว์ และ 3)
อนูภาคเกี่ยวกับความจริงของชีวิต ผลการวิเคราะห์ความเชื่อและสภาพสังคมจากอนูภาคในนิทานพื้นบ้านเคราล่า จาก
นิทานทั้ง 16 เรื่อง พบความเชื่อ ดังนี้ ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าในศาสนาฮินดู แบ่งเป็น ความเชื่อว่าเป็นผู้
ประทานพรและทำลายล้างความชั่วร้าย ความเชื่อว่าเป็นพระวิษณุอวตารเพื่อช่วยปราบยุคเข็ญ ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าสร้าง
แผ่นดิน ความเชื่อว่าเป็นเทพเจ้าแห่งมหาสมุทรและเทวีแห่งแผ่นดินเป็นพระเจ้าประทานพร ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือ

ธรรมชาติของไอดีอัน และความเชื่อว่าไอดีเงินคือสัญลักษณ์ของความโชคดี ด้านการวิเคราะห์สภาพสังคมและวิถีชีวิต จากอนุภาคในนิทาน พบวิถีชีวิตและสภาพสังคม ดังนี้ เคราล่าเป็นดินแดนแห่งมะพร้าว ความผูกพันกับช้าง สังคม การเกษตรที่ผูกพันกับธรรมชาติ และการคมนาคมโดยเรือ

2) ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์โดยประยุกต์ใช้อุณหภูมิห้องเพื่อส่งเสริมโน้ตสนธิเรื่องอนุภาคใน นิทานพื้นบ้าน ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 คือ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ๓ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นใช้ 3 หลักการเป็นแนวคิดในการพัฒนา ได้แก่ อนุภาค การ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการทำงานร่วมกัน โดยได้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ๓ ที่ประกอบไปด้วย กิจกรรมทั้งหมด 7 กิจกรรม ดังนี้ เหตุการณ์เจาะจง สร้างองค์วิชา พิจารณานิทาน ค้นงานอนุภาค เลือกหลากหลายคิด ลิขิตสร้างสรรค์ แบ่งปันเรียนรู้ และประกอบด้วยการกำหนดบทบาทของผู้สอน ที่มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และบทบาทของผู้เรียน ที่มีหน้าที่ลงมือปฏิบัติและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ๓ นำไปหาคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญ และได้รับการประเมิน คุณภาพในระดับสูงสุด

3) ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ๓ กับกลุ่มทดลองและกลุ่มขยาย พบว่า ความสามารถของ ผู้เรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มขยายผล ในด้านโน้ตสนธิเรื่องอนุภาคในนิทานพื้นบ้าน ความสามารถด้านการเขียน นิทานเชิงสร้างสรรค์ ความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ และความเข้าใจ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์๓ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถทุกด้านหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการ เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์๓ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ด้านความสามารถการทำงานร่วมกันหลังการจัดการเรียนรู้ด้วย กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์๓ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ด้านผลการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรม การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ๓ ผู้เรียนมีความเห็นว่าการศึกษาดังกล่าวมีประโยชน์ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาการศึกษา ให้เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ 2) ด้านประโยชน์ด้านการเขียนเรื่อง 3) ด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุข 4) ด้านการนำไป ต่อยอดในอาชีพครูต่อไปในอนาคต และ 5) ด้านเสริมสร้างความเข้าใจการทำงานร่วมกัน การเข้าใจผู้อื่น รวมทั้ง วัฒนธรรมอื่น

4) ผลการศึกษาการนำนิทานสร้างสรรค์ไปใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนทั้งในระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบว่าทั้งครูในระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษา นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ระดับ ประถมศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่านิทานสร้างสรรค์ที่เกิดจากการนำอนุภาคมาแต่งเป็นนิทาน สามารถ นำไปใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้จริง โดยมีผลความเห็นด้วยในระดับมาก ทั้งในด้านเนื้อหา ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านประโยชน์

Research Title: The Development of Creative Learning Activities by Applying the Motif for Enhancing the Concept about Motif in Folktale, Creative Writing Ability and Develop Students' Abilities in the 21st Century

Researcher: Assistant Professor, Cholticha Homfung, Ph.D.

Organization: Faculty of Education

Year: 2020

Keyword: Creative learning activity, Motif, Folktale, creative writing, abilities in the 21st century

Abstract

The purposes of this research were, 1) to analyse the folktales from Kerala, India by the Motif. 2) To develop the creative learning activities by applying the motif for enhancing the concept about motif in the folktale, creative writing ability and develop students' abilities in the 21st century. 3) To study the results of using Creative Learning Activities to sample group and disseminate group regarding the concept of motif in the folktale, creative writing ability, and students' abilities in the 21st century which consist of creative thinking, collaboration and cross cultural understanding. And study the opinion of the sample group and disseminate group after using Creative Learning Activities. 4) To study the result of using the folktale as a medium in classroom.

The samples of this research were 2 groups. The first sample group for testing was the 2nd year students of Thai language teaching major, faculty of Education, Silpakorn University in 2019 academic year. The second groups for dissemination about the result of research were the 2nd year students of Thai language teaching major, faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University in 2019 academic year, teachers and student in Prathom 4 of Demonstration School of Silpakorn University, and teachers and students in Mathayom 3 of Benchamatheputhit School, Phetchaburi. The research instruments used for this research were abilities tests like concept of motif in folktale test, creative writing test, creative thinking test, cross cultural understanding test, triangular observation form of collaboration, the question for opinion reflection and questionnaire forms. The mean, standard deviation of items, t- test dependent and content analysis were used to analyse the data. The research findings mainly separated into 4 parts, they are :

1) The results of analysis of the folktales from Kerala, India by Motif; the researcher found 17 kind of motifs which can be separated in to three groups as follow; the first, the group of the motif about god, supernatural powers and miracles. The second group of the motifs was about status, habit, behavior of people and animals that act like a human. The last group of the motifs was about the truth of life. The reflection through the folktales can be separated into three beliefs and four groups of folk life. About the belief, it's separated like the belief in Hindu Gods, the belief in the supernatural power of the Odiyan and the belief like Chinese jar is the symbol of good luck. About the folk life, it's separated like the land of coconut trees, the relationship between the elephant and human, an agricultural society that is intertwined with nature and transportation by waterways.

2) The results of developing the Creative Learning Activities by Applying the Motif for Enhancing the Concept about Motif in Folktale, Creative Writing Ability and Develop Students' Abilities in the 21st Century.

The Creative Learning Activity was constructed based on the Constructivist theory, cooperative learning and motif in folktales. The 7 steps in the newly developed activity are to search folktales, construct the knowledge, guess motifs, find motifs, select motifs, create a tale and enact folktale. Focus group discussion by experts was used for checking quality of Creative Learning Activity. The result of Focus group discussion showed that, the Creative Learning Activity has highest quality.

3) The results of using the Creative Learning Activities by Applying the Motif for Enhancing the Concept about Motif in Folktale, Creative Writing Ability and Develop Students' Abilities in the 21st Century.

The result about the abilities of the both of sample group and disseminate groups revealed that the ability of understanding the concept of motif in folktale, creative writing ability, creative thinking ability and cross cultural understanding ability were significantly higher than before using the Creative Learning Activities with .05 level of statistical significance. The collaboration ability of sample group and disseminate groups were higher than before using the Creative Learning Activities too. The result of students' opinion reflection about the benefits of Creative Learning Activities can categorize into fives topics as follow; 1) developing student's creative thinking, 2) the benefits for story writing, 3) learning with happiness, 4) build on a teaching career based on the knowledge gained and 5) enhancing collaboration, understanding people and different culture.

4) The result of using the folktale as a medium in classroom revealed that the teachers and students of Mathayom and Prathom who were teaching and studying Thai language as a subject had high level of agreement opinion about creative folktales can be used as a medium in classroom. Both teachers and students had high level of positive opinion that the content of creative folktales had high imagination, creative thinking got reflected through creative folktales and benefits of creative folktales can be used in real classroom too.